

MAGYARÁG

1939. MÁJUS 26

VIII. No. 145

2 lei

Tulajdonos: „Friza” S. A. bejegyz. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felolós kiadó:
Üzv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

A MINISZTERELNÖK SZAVA

Armand Calinescu miniszterelnök az az államférfi, aki ritkán beszél. Éppen ez a tulajdonsága ad jelentőséget tetteinek. Alkotó energiája porlódik el a szavakban, a népek vezetőinek, akiknek rengeteg történelmi megvalósítani valójuk van, nem keresik a szószerket.

Ezért van a miniszterelnök szavaának különleges jelentősége. Ezek abból a szándékból erednek, amelyek a szavakat a tettekkel összhangba hozzák, a határozottságból, amely tiszteletet és megbecsülést szerez egy állam nemzeti helyzetének.

Armand Calinescu két alkalommal is arról beszélt, hogy mit jelent a román felfogásban a határok sérthetlensége. — Most a céhek előtt kijelentette, hogy Románia visszautasít minden befolyásolási kísérletet, bármilyen oldalról jönne is. A határozatot nyugodt hangon, megfelelő hangnemben jelentette be. Az ország belsejében a szavak értéke ott el mindenki lelkiismeretében. Armand Calinescu olyan közel jutott a román nép lelkéhez, hogy minden alkalommal készséggel felel minden felhívásra. Bizonyítékok a miniszterelnökhöz intézett táviratok és a nemzetvédelmi célokra megindult nagymérvű adakozás.

A miniszterelnök a múlt nagy államférfiaihoz sorakozik. Ők is így beszéltek. Olyan értelemben beszéltek, hogy egy nép jogait igényelni és nem koldulni kell. Románia földrajzi, történelmi és etnográfiai helyzete nem a véletlennek, vagy nemzetközi kapcsolatoknak tulajdonítható. Ez az igazság eredménye, amihez joga van annak a népnek, amely ezer évig harcolt a szabadságáért.

De, ami egyéni tekintélyt biztosít Armand Calinescu beszédének, az nemzetvédelmi helyzetének anyagi és erkölcsi helyzete. Románia a nemzeti forradalom dicső és korszakát éli. Ez kivételes erkölcsi biztonságot és nyugodtságot ad ahhoz, hogy minden esemény elé a legnagyobb nyugodtsággal tekintsenek.

Bonnet szerint az angol-francia szovjet tárgyalások rövidesen eredményre vezetnek

Páris, május 24. Bonnet francia külügyminiszter kedden délelőtt beszélgetést folytatott Sauerweinnel, a hírnév francia újságíróval.

— Azokon a hosszas tárgyalásokon — mondta Bonnet — amelyeket hétfőn folytatam Halifax lorddal és Maiski szovjet nagykövettel, arra a szilárd

meggyőződésre jutottam, hogy az Anglia, Franciaország és a Szovjetunió között megkezdett tárgyalások most gyorsan eredményre fognak vezetni. — Franciaország számára, amely államot a francia—szovjet szerződés már régen kötelez, a mostani egyezmény biztonsági rendszerének megerősödését

fogja jelenteni és értékes hozzájárulás lesz a béke fenntartásához.

Sauerwein hozzáteszi, hogy mindazok számára, akik ismerik Bonnet óvatosságát, ez a nyilatkozat azt jelenti, hogy a tárgyalások máris sikerrel jártak.

GÖRING: A német-olasz szerződés minden időre szóló sorsközösséget jelent

Berlin, május 24. Göring tegnap a német nagyvezérkar ülésén ismertette a német—olasz katonai egyezmény jelentőségét és többek között a következőket mondotta:

— Mi a békét akarjuk és kívánjuk, de nem abban az ér-

telemben, ahogy ezt a szót ellenfeleink értelmezik. Odaát béke alatt a konstruktív fasizmus és nemzeti szociálizmus gyűlöletét, körülkerítését értik és azt, hogy mindent sajnálnak tőlünk. De úgy az olasz, mint a német nép fiatal, erős

és nem tűrheti az ilyen bánásmódot. Ennek a jele a most megkötött szerződés is, amely lényegében különbözik a szokásos katonai egyezményektől, mert ez minden időkre szóló sorsközösséget teremt a két nép között.

Helven utasával elsüllyedt egy angol tengeralattjáró

London, május 24. Megrázó tengeri szerencsétlenség történt Scholls sziget közelében. A Squallis tengeralattjáró, — amelyen mintegy hetven ember tartózkodott —, elsüllyedt, a telefonösszeköttetés a külvilággal megszakadt. Az eddigi vizsgálatok szerint az egyik szelep rosszul zárt és ez okozta a szerencsétlenséget. A helyszínre azonnal elindult a Falcon cirkáló és két hidroplán, hogy az elsüllyedt tengeralattjáró segítségére legyenek.

Ma hajnalban megkezdődtek a mentési munkálatok. Búvárok szálltak le a Squallishoz és kopogtatással tudatták a bennlevőkkel, hogy megkezdik a mentést. A tengeralattjáró sze-

mélyzete ugyancsak kopogtatással közölte, hogy helyzetük aránylag kedvező, csak a hidegtől szenvednek sokat.

A búvárok először is elzárták a hibás szelepet és jelenleg süritett levegőt igyekeznek a tengeralattjáróba juttatni, hogy azzal a felszínre emeljék.

A portsmouthi kikötőparancsnokság a lakosság megnyugtató céljából rádió közölte,

hogy a mentési munkálatok, bár rendkívüli nehézségekbe ütköznek, de nem reménytelenek, a tengeralattjáró személyzetét pedig semmi veszély sem fenyegeti, mert mindegyikük rendelkezik az úgynevezett Momsen-féle mentőkészülékkel, amelynek segítségével legrosszabb esetben elhagyhatják a tengeralattjárót és a felszínre emelkedhetnek.

Magyar és szlovák határőrök tűzharc

Pozsony, május 24. A Havas ügynökség jelentése szerint Biskupice környékén egy magyar határjárőr átlépte a határt. A szlovák határőrökkel tűzharc

támadt és egy szlovák határőröt lelőttek. A magyarok ezután visszavonultak magyar területre.

Gayda cseh belügyminiszter lesz?

A cseh fasisták követelik a zsidóellenes törvényeket

Prága, május 24. Gayda tábornok a cseh nemzeti szocialista párt több vezető személyiségével együtt, tegnap kihallgatáson volt Hacha Emil köztársasági elnöknel. Beavatot-

tak értesülése szerint Gaydát rövidesen belügyminiszterré nevezik ki. A megbeszélések folyamán — hangoztatják Prágában — Gayda követelte a kormány átalakítását és a zsi-

dóellenes törvények azonnali életbeléptetését.

A cseh fasisták követeléseit a cseh lapok nagy felzudalással, viszont a német lapok nagy rokonszenvvel fogadták.

verseny pályáján, a Woodbine pályán a királynéval együtt résztvesz a király díjért, a King's Plate revü díjért futtató versenyen, amelyet Kanada Ascotjának szoktak nevezni.

Utjuk ezután a Nagy Tavak mentén és végig a prairie-vidék éri el a Sziklás-hegység gyönyörű alpesi vidékét. Itt lesz az uralkodópár egyetlen komolyabb pihenője. A Sziklás-hegység egyik leggyönyörűbb pontján, a Jasper Park vadászházában töltenek május legvégén három napot. Innen mennek tovább Vaancouverbe, ahol a király ünnepélyesen nyitja meg a kikötői áthidaló Oroszlánkapu hidat, ez a brit birodalom leghosszabb függőhídja. Vaancouverből még hajón Brit Columbia fővárosába, Victoriában mennek. Ez a birodalomnak nyugatra eső legtávolabbi pontja. A visszafelé való uton kerülnek sorra a gabonatermő vidék legnevezetesebb központjai, Edmonton, Saskatoon, Winnipeg.

Kanada népe mindenütt valószínűsége népvándorlásra készül. A farmerek a legrosszabb utakat is megbiro, kopott Ford-kocsijaikon sok száz vagy ezer kilométert is megtesznek, hogy szemtől-szembe lássák uralkodójukat az alatt a tíz perc alatt, míg a disztelen, de erre az alkalomra bőségesen feldiszfitt és fellobogózott állomáson a király vonata megáll. György király birodalmának igazi erejét ezeknek az egyszerű farmereknek lojális ragaszkodása adja meg.

Kerékpár

és varrógép javítást
autogén hegesztést garancia
mellett legolcsóbban végez

JAKAB műszerész Oradea
Avram laneu. u. 5.

Heteken keresztül a kanadai PACIFIC expressz lesz az angol királyi pár lakhelye

Még csak ezután kerül sor a legkáprázatosabb ünnepekre

Anglia és Észak-Amerika egymáshoz való viszonyában VI. György király és Erzsébet királyné utazásának igen nagy politikai súlya és jelentősége van. Kanadába az angol uralkodócsalád tagjai az utolsó nyolcvan év alatt elég gyakran tettek látogatást. Windsor hercegének, még walesi herceg korában, a Sziklás-hegység közelében, Alberta tartományban gazdasága, ranch-e is volt és gyakori nem hivatalos utjaival hosszú ideig elhúzódó legényéletének titokzatoságát is szerették volna sokan megmagyarázni, de nem sok sikerrel.

Most történik azonban meg először, hogy Brit Király Öfelsége átkel az Atlanti-óceánon és hivatalos látogatást tesz amerikai kontinensen.

VI. György mostani amerikai látogatása igen fontos állomás a brit birodalom életében és további fejlődésében. Még 1927-ben iktatták törvénybe az u. n. Westminster Statutum nevű új birodalmi alaptörvényt. Ennek értelmében a brit korona uralma alatt a birodalmat alkotó valamennyi dominium az anyaországgal teljes egyenjogú félnek tekintendő. Akkortájt írták is az „Amerika császára” névvel elnevezhető szokatlan elképzelésről: „Megförténhetnék egy szép napon, hogy az angol király a Tower páncélszekrényei közül összeszedné a koronázási ékszereket, hajóra ülne és átkelne az Óceánon, hogy ezután az új világban uralkodjék tovább.”

A szokatlan elgondolás bizonyos tekintetben most valósággá lett. A király és a királynő koronáját — velük együtt a legendás hírv Koh-i-noor gyémántot is — azokkal az uralkodói jelvényekkel együtt, amelyeket a Westminster-palotában egy-egy parlamenti ülés szak ünnepélyes megnyitása vagy berekesztése alkalmával mindketten viselni szoktak, magával vitte az uralkodópár Kanadába. Ottawában, ahol négy napot töltenek el és ahol a legfényesebb ünnepek lesznek, közöttük a kanadaiak világháborús emlékművének leleplezése, a dominiumi parlament épületében két trónszé-

ket fognak felállítani. A király maga fogja felolvasni a kanadai parlament ülészakának berekesztéséről szóló beszédét, teljesen hasonló külsőségek közt és ugyanolyan közjogi jelentőséggel, mint az anyaország parlamentjében szokott történni.

Nem fog elmaradni a király Egyesült Államokbeli látogatásának jelentős politikai hatása sem, bár brit kormány körökben mindig hangsúlyozták, hogy VI. György utazása elsősorban a birodalom egyik legnagyobb és legfontosabb dominiumának, Kanadának szól és az Egyesült Államokban tett négynapos látogatásának csak udvariassági jellege van. Az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság politikai viszonya a háború óta annyira szoros volt, a két testvér angolszász nép lelki egysége és benső barátsága annyira megerősödött, hogy ezen a ponton a politika legfeljebb engedelmese kiszolgálója lehet az élet valóságos

adottságai által megszabott helyzeinek.

Pihenő a Jasper-parkban

Az angol uralkodópár utjának legmozgalmasabb része az ottawai ünnepek befejezése után kezdődik meg. Ettől kezdve mindennap száz meg száz kilométert tesznek meg a Canadian Pacific-vasút vonalán. Több, mint két héten csaknem megszakítás nélkül nagyszerűen berendezett szalonkocsijukban fognak lakni.

Ottawa után az első állomás Kingston lesz. Itt van a híres Fort Frontenac, ahol a brit Kanada történetének elején angol határőrök a vad iroki indiánok támadásait verték vissza. Itt az erdőben van most is Kanada legnagyobb katonai akadémiája. Azután Ontario, az egyik nagy buza-termő tartomány fővárosa, Toronto kövekezik. Itt a király egy ünnepi lakomán az egyetlen vendége lesz, délután pedig Kanada legelőkelőbb ló-

Kémkedés miatt nagykárolyi lakosokat ítélt el a kolozsvári katonai törvényszék

A kolozsvári katonai törvényszék tegnap a késő éjjeli órákban hirdetett ítéletet Csökör Lajos, Rucinszky István, Böszörményi Ferenc nagykárolyi és Leitner Ferenc csanádosi lakosok kémkedési bűnperében

A tanúk kihallgatása után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. Az ítéletet Negulescu Dumitru alezredes-hadbíró olvasta fel és kimondotta, hogy a katonai törvényszék a vádlottakat hazaárulás és kémke-

dés vétkében bűnösnek találta és ezért Rucinszky Istvánt, Böszörményi Ferencet és Leitner Ferencet 20—20 évi, Csökör Lajost 15 évi kényszermunkára ítélte.

Kivégzése előtt végrendelkezett Weidmann a főmeggyilkos

Páris, május 24. Weidmann, a főmeggyilkos kivégzésének ideje egyre jobban közeledik. A főmeggyilkos nehéz láncokkal lábán nem hagyja el celláját egy percre sem csak ügyvédekkel érintkezik. Tegnap meglátogatta egyik ügyvédje, aki elmondta, hogy Weidmann már elkészítette végrendeletét. Kérte, küldjék el szüleinek azt

a sötétkék ruháját, amelyet a főtárgyaláson viselt és apró értékeit. A frankfurti leánynak a fényképét is őrzi, de kérte, hogy azt ne küdjék vissza, mert nem akarja, hogy a leánynak kellemetlensége legyen miatta a rendőrhatalósággal.

Félholtra vertek egy hétgyermekes családapát

Nagyvárad, május 24. Tegnap délelőtt válságos állapotban levő embert szállítottak be a nagyváradai Közkórházba. Jurca Stefan 45 éves Rosiori községbeli lakost, két fiatal ember megtámadta és félholtra verte. A szerencsétlen embert — akinek hét gyermeke van — vérbe fagyva találták meg és eszméletlen állapotban szállították be Váradra. Életben maradásához nincs remény.

tet, hogy az európai népek szempontjából még mindig jobb az angol imperializmus, mint egy másik imperializmus amely a kontinensen alakulna ki. Mi, románok csak nyerhetünk az angol érdekek megszilárdulásán."

Megszólt Titulescu is

Hosszu hónapok hallgatása után megszólt Titulescu is. A Paris Soir tegnap Romániába érkezett május 14-iki száma interjút közöl Titulescutól.

A lap tudósítója az angol-török szerződés kapcsán megkérdezte Titulescut, mint a Balkán-paktum szerzőjét: — igaz-e az a főként olasz és német forrásból származó beállítás, hogy az angol-török kölcsönös segélynyújtási szerződés ellentétben áll a Balkán-szerződéssel?

Titulescu a kérdésre a meghatározottabb nemmel válaszolt. Miután kifejtette a Balkán-paktum lényegét, amely ebben foglalható össze: „a Balkán a balkániaké” — hozzátette, hogy magától értetődő, hogy minden Balkán államnak nemcsak joga, de kötelessége, hogy minden eszközzel megvédje magát minden külső támadás ellen, amely nemcsak őt, de az egész Balkán békéjét veszélyezteti. Az angol-török egyezmény első sorban Törökországot Földközi tengeri támadás esetére segítségéről — semmiesetre sem irányulhat egy másik Balkán állam ellen, mert hiszen egyetlen Balkán államnak sincs olyan tengeri flotiája, hogy támadhatna. Más országok ellen védekeznek tehát a szerződéssel, olyanok ellen, amelyek fel akarják dúlni a Balkán békéjét. A mostani angol-török szerződés szerves továbbépítése a Balkán-paktumnak, amit annak szerzői már akkor előre láttak és kívántak, nemcsak Törökország, de a Balkán-szövetség összes többi államai javára is — fejezte nyilatkozatát Titulescu.

Gépkocsiszerencsétlen sör és a 72 éves Mária anyakirálynét

London, május 24. Mária angol anyakirályné kedden délután London közelében Putney-nél kisebb gépkocsiszerencsétlenséget szenvedett. A kiadott hivatalos közlemény szerint az anyakirályné csak kisebb horzsolásokat szenvedett és rövid pihenés után egy másik gépkocsival folytatta útját. A királyi gépkocsi egy uccakeresztesződésnél tehergépkocsival ütközött össze. Mária anyakirályné egyébként kedden ünnepelte 72-ik születésnapját.

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég.

Riport Kulangsu szigetéről, melyet mindenki meg akar szállni...

Az angol-amerikai-francia szolidaritás megnyilvánulása a Távol-Keleten

A kulangsui nemzetközi koncesszió körül történt események érdekesebbek arra, hogy felvigyéljünk rájuk.

Az amoy-i kereskedelmi kamara elnökének meggyilkolása miatt — aki japán szolgálatban álló kínai volt — a rend helyreállításának jelszavával a japánok csapatokat szállítottak partra. Amoyon azonban nemzetközi koncesszió van — Kulangsu — amely Anglia, Franciaország és Amerika szempontjából rendkívüli jelentőséggel bír. A japánok partraszállása az egyezményes területek jogainak súlyos megsértése, amelyet a három demokráta nagyhatalom nem is foghatott fel másképpen, mint újabb japán kísérletet arra, hogy a demokráciák presztízsét és érdekeit megsértse. — Hogy pedig a közös tiltakozó jegyzéknek teljes komolyságát kihangsúlyozzák, Amerika és Anglia a jegyzék átadásával egyidőben egy-egy hajórajt indított Amoy felé.

A kínai háború kezdete óta Japán részről igen sok incidens történt, amelyek a nagyhatalmak Kínában kivívott jogait sértették. Mindezekig, — amennyire lehetséges volt, a hatalmak azon igyekeztek, hogy ezeknek az incidenseknek jelentőségét csökkentsék, hogy a Japánnal való viszonyuk el ne mérgesedjék.

Hogy Amoy esetében ilyen keményen léptek fel, annak oka elsősorban az, hogy ez alkalommal egy olyan szerződés segett meg Tokió, amelyet a japánok is aláírtak. A nagyhatalmak csak arra következtethettek, hogy Japán és Kína által adott engedményeket meg akarják semmisíteni. Már pedig sem Anglia, sem Franciaország, sem Amerika nem hajlandók elismerni, hogy a Kína által adott engedményeket más hatalom, mint Kína visszavonhassa.

De más jelentősége is van az Amoy körül kitört diplomáciai háboruságnak. A három demokrata nagyhatalom között szoros együttműködés jött létre az utóbbi időben és ez az együttműködés mutatkozott meg ebben az esetben is. Szövetségi szerződés és paktumok nélkül is a három demokrata nagyhatalom szolidaritása kell, hogy tegye az érdekek közössége és politikai és szociális világszemléletük azonossága.

Az angol-francia-amerikai

szolidaritás a Távolkelet egy messzi pontján nyilvánkozott meg ezúttal, de megnyilatkozott. Olyan tény ez, amelyet

Nyugaton is figyelembe kell venniök azoknak, akik a három hatalom bármelyike ellen akciói kísérelnének meg.

Kilencmillióember fegyverben

Jelasac Slatco és Danilovics Györgye jugoszláv vezérkari őrnagyok könyvet adtak ki, a melyben foglalkoznak Németország stratégiai és geopolitikai helyzetével. A könyv a következő adatokat tartalmazza:

„Németország háboru esetén 9—10 millió embert tud fegyverbe állítani. Ami a hadianyagkészletet illeti, Németfor-

szág Csehország és Morvaország bekebelezése folytán a legmodernebb hadianyagok birtokába jutott — ingyen. Németország hadirepülőgép állománya a legnagyobb egész Európában. Február havában Németországnak összesen 9800 repülőgépe volt, és háboru esetén havonta 1200 új repülőgépet tud előállítani.”

A pápa ki akarja békíteni a Vatikánt Bernnel

Az egyik katolikus hollandi lap írja a következőket:

„XII. Pius pápa élénken foglalkozik ama ellentétekkel, a melyek pillanatnyilag fennállanak a Vatikán és Berlin között. A pápa minden erejével arra törekszik, hogy a nemzeti szocializmust kibékítse a katolikus egyházzal. Ez az elgondolás vezette a pápát arra, hogy megvált tanácsadójától, dr. Kaas Luistól, az egykori né-

met birodalmi centumpárt vezérétől. A pápa megbékélésre irányuló szándékával magyarázzák azt, hogy a Vatikán hivatalos lapjának, az Osservatore Romano-nak szerkesztőségi karából eltávolította az elhunyt pápa több munkatársát. A Vatikán és a német birodalmi kormány megegyezésén fáradozik a németországi katolikus egyház több püspöke is.

A férfiruhás szélhámosnő újból a bucurești törvényszék elé került

Bucuresti, május 24. Cecilia Weintraub, a híres, férfiruhában járó szélhámosnő, aki hermafroditának állítja magát, — tegnap ismét megjelent az ifjúi törvényszék előtt, hogy feleljen Partenie cotroceni-utján kereskedő kárára elkövetett csalásért. A vádlott nő, aki 2

éven át Carol Aschenazi név alatt törvényes házasságban élt egy másik nővel — és férfiruhában jár — mégis nő. Ezt állapította meg a törvényszéki orvosszakértő. — A törvényszék egyébként a tárgyalást elhalasztotta.

Félévi kényszerlakhelyet jelöltek ki Manolescu Strunga volt miniszter és Sângeorgiu egyetemi tanár részére

Bucuresti május 24. A Hivatalos Lap legutóbbi száma belügyminiszteri rendeletet közöl, amely szerint államellenes tevékenység miatt öt személy részére kényszerlakhelyet jelöltek ki. Az első három személyt, akiknek nevét nem közölte a Hivatalos Lap, egyetemi

kényszerlakhelyre, a másik két személyt, Manolescu Strunga volt minisztert és Sângeorgiu egyetemi tanárt félévi kényszerlakhelyre kötelezték. — Ugyanez a rendelkezés meghosszabbította ötvenhárom személy kényszerlakhelyen való tartózkodását.

Jöjjön velünk Pünkösdkor dunai kirándulásunkra!

Luxus utazás népszerű áron!

Oradea - Temesvár - Herkulesfürdő - Orsova - Adakaleh - Kazánszoros

Vasút, hajó, autókár, bárka, hotel, ellátás, borravalók, vezetés Lei 1396.—

„România“ Hivatalos Menetjegyiroda Oradea, Bul. Regele Ferdinand 4. Telefon 12-12. Révész László.

ROMÁNIA SZEREPE A KELETEURÓPAI BIZTONSÁGI RENDSZERBEN ÉRDEKES POLEMIAK BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI LAPOKBAN

BRATIANU GYORGY, C. VISOIANU ÉS TITULESCU CIKKEI

Gafencu külügyminiszter mostani ankarai utjának döntő fontossága van nemcsak Románia, de az egész Balkán szempontjából is. Az angol-szovjet tárgyalások forróján Románia külügyeinek vezetője a jugoszláv testvérállam külügyminiszterével folytatott tárgyalások után megy a török fővárosba és az ankarai tárgyalások döntik el a keleteurópai biztonsági rendszer kiépítésének gyakorlati módjait.

A külügyminiszter utazását megelőzően a román sajtóban és közéletben néhány igen érdekes megnyilvánulás történt, amelyek mellett nem szabad közönyösen elhaladni, mert jellemző képét adják a közvélemény evolúciójának a külpolitikai kérdésekben.

Bratianu György ismét kilép a porondra..

Tévedés lenne azt hinni, — hogy Romániában, — ahol az objektív külpolitikai állásfoglalás mindenkinek szabadságában áll — a politikusok közül Vaida Voevod Sándor lenne a germanofil irányzat legexponensebb képviselője. Nem. — Legalább is a Harmadik Birodalomban nem őt tartják annak. Hanem — Bratianu Györgyöt.

Bizonyára nem kerülte el az olvasóközönség figyelmét hogy Hitler 50-ik születésnapjára meghívott román küldöttségben az egyetlen — nem hivatalos személy Bratianu György volt. Vaida Voevod miniszter

nácsos, Dombrovsky tábornok, București főpolgármestere, Sidorovici őrnagy, az „Országőr” parancsnoka — valamennyien hivatalos személyek voltak. —

Bratianu György azonban még csak nem is tagja a Nemzeti Ujjászületés Frontjának, egyetemi tanár, de semmiféle hivatalos pozíciót nem tölt be. Hit-

Visoianu volt varsói követ érdekes cikke

Bratianu György állásfoglalásától ugyanis — véleményünk szerint — bár ő maga konzekvens maradt eredeti nézetéhez, néhány befolyásolt kivételtől eltekintve, — a román közvélemény már nagyon eltávolodott. Azóta, amióta a parlamentben és a sajtóban Bratianu György Goga és Pamfil Seicaru vezetése mellett a Titulescu-ellenes kampány megindult, — olyan nemzetközi események játszódtak le Európa színpadán, amelyek gyökeresen megváltoztatták a közfelfogást és az ideológiai ellentéteket kezdi háttérbe szorítani a geopolitikai adottság felismerése.

C. Visoianu volt varsói követ, a „Viața Românească” című folyóirat szerkesztője a lap legutóbbi számában rendkívül érdekes cikket írt, amelyből idézzük a következőket:

— Mi nem akarunk egyebet, mint függetlenségünk és területi épségünk megvédését és a nemzetközi együttműködés számára a legkedvezőbb feltételek megteremtését. A nekünk felajánlott védelmi rendszerek közül jogunk van olyan mértékben választani, amint szabad életünk fenyegetve van.

— Anglia el van határozva arra, hogy békegátat emel a hódítási étvágákkal szemben. Ezt az új angol politikát teljes súlyában kell megítélni. A legújabb események foytán felmerült kétségek hamis analógiák, vagy ellenséges propagandából erednek. Eddig

Anglia nem vallott soha határozott kötelezettségeket. Eddig sohasem fedezett tekintélyével meghatározott hipotéziseket. A világ valóban az angol történelem új fázisához érkezett el. Olyan békeszerető országok — mint mi kötelesek saját sorsukkal szemben támogatni, megerősíteni ezt a hasznos hozó átalakulást. Fogadjuk hálával és bizalommal az angol garanciát.

— Hogy egy állam valóban felhasználja az angol és francia kezességet, el kell határoznia magát arra, hogy megvédi függetlenségét és meg kell tennie a katonai erőfeszítéseket egy ilyen együttműködés érdekében. És még az is kell, hogy

az az állam ne szálljon szem

ler azonban őt külön meghívta. (Ugyanakkor pedig nem hívta meg sem a két Cuzát, se Istrate Micescut). Miért?

Mert Bratianu György továbbra is következetes ellenzője a Szovjettel való bármilyen együttműködésnek. Tudvalevő, hogy Bratianu György volt Titulescu legkérlelhetőbb ellenfele a parlamentben — ugyanezen témakör körül.

Egy német lap az elmúlt héten közölte Bratianu György cikkét, amit — az egyébként más nézetet valló és inkább a nyugati nagyhatalmakkal való együttműködést propagáló — „Universul” is átvett. Bratianu cikkében régi kedvenc témáját lovagolja ki ismét. Románia semmi körülmények között nem engedheti meg, hogy területén szovjet csapatok vonuljanak át. Hangsúlyozza Bratianu, hogy München előtt Csehszlovákia érdekében sem állott el Románia ettől az álláspontról. Bratianu György Bratianu Jonelre hivatkozik, aki szerinte ugyanazt a politikát követte. Bratianu György elutasítja a Szovjettel való együttműködés minden lehetőségének gondolatát.

A németországi folyóirat értető öröme adott helyt Bratianu cikkének és azt úgy állítja be, mint a román politikai közvélemény hangulatának a tükrét. Pedig itt nyilvánvalóan téved.

be egy kiterjedtebb védelmi rendszerrel, ahogyan azt a rendszer Anglia elképzei. Semmi sem rosszabb, mint egy keverék kombináció. — Így több rendszer akadályait gyűjtik össze, de a nyereséget egyikőtől sem.

Románia számára a kérdésnek speciális jellege van.

Földrajzi helyzetünk különleges kötelezettségeket ró ránk. De a Nyugattal való egyetlen együttműködési rendszer sem hatásos számunkra, ha nincs keleti együttműködéssel egybekapcsolva. Keleten és a Fekete-tengeren át vezet Románia összekötő útja Nyugateurópával.

Erdély nem Bratianu, hanem Visoianu véleményét osztja

Visoianu véleménye sokkal közelebb áll a román közvéleményhez ma, mint Bratianu Györgyé. Különösen Erdélyben. Kolozsváron nemrégiben indult meg egy új folyóirat, a „Tara Noua”. Főszerkesztője a kormány egyik tagja: Victor Jinga szövefkezeseti alminiszter. Ez a lap teljes egészében leközli Visoianu cikkét és a következő megjegyzést fűzi hozzá:

„— Leközlöttük ezt a cikket, hogy feltárjuk azoknak a kételkedőknek s elhamarkodva gondolkodóknak, akikkel sűrűn találkozunk mostanában és akik kiabrándulva Anglia konciliáns politikájából, amely Münchenhez vezetett, naiv örömmel a nagy gyarmati birodalom széthulását kezdték bejósolni. Mindezek azonban eléfelették azt a civilizált világ számára lényeges részle-

Az ágy alatt rejtőző tolvaj megzavarja a szerelmes párt

Betörték a fejét és ráadásul a bíróság egyévi fogházra ítélte

Femesvár, május 24. Komoly lopási ügyet tárgyal a törvényszék. A vádlott Pascu Petre rovimultu csavargó egy éven már megbűnhődött amiért helyzetbe hozott egy bukóváci parasztgazdát, most azonban a törvény előtt is felelnie kellett bűnéért. Mindkét büntetés igen súlyos volt és még a zsákmány sem kárpótolhatta, mert azt még a lopás idején vissza kellett adnia.

A tolvaj besurran

A múlt év december 19-én Pascu Petre hajléktalan csavargó Bukovács határában róta az országutat. Hideg téli nap volt, Pascu hiányos öltözetét átfújta a jeges szél, tarisznyája pedig egészen üres volt. mikor a község főuccjára észrevette, hogy az egyik ház kapuja nyitva áll. Cirici Florea gazda háza volt és Pascu nem tudott ellenállni a csábításnak. Óvatosan betért az ajtón és felkészült arra is, hogy kéregetni fog, ha esetleg találkozik valakivel. A lakás azonban üres volt.

Pascu átkutatta az egész házat és talált néhány értéktárgyat: gyűrűt, órát, tucatnyi ezüstpénzt. Ezt zsebre vágta, majd a konyhába került, ahol kolbászt és kenyeret talált. Az éhes csavargó jóízűen elfogyasztotta az ételt, majd menni készült. Amikor azonban az ajtóhoz ért, az udvarról lépéseket hallott. Nem volt idő a gondolkodásra, a tolvaj beszaladt a hálószobába és elbújt az ágy alá. A következő pillanatban belépett a szobába Cirici gazda, aki nem is gyanította, hogy tolvaj rejtőzik a házában. Pascu óvatosan meghúzódott az ágy alatt és azt remélte, hogy a gazda hamarosan lefekszik, mikor pedig már mélyen alszik, majd csendben kisurranhat a házból. Várakozásában azonban csalódott, mert a gazda semmi hajlandóságot nem mutatott arra, hogy nyugalomra térjen, sőt izgatottan leste az ajtót és nyitvánvalóan várta valakit.

Szerelmesek egymás között

Az ágy alatt rejtőzködő tolvaj most már rosszat sejtett. Negyed óra múlva valóban kopogtattak a zabalkon. A gazda gyorsan kinyitotta az ajtót és egy csinos menyecskét eresztett be. Az asszony nagyon izgatott volt:

— Félek, hogy meglátott valaki... A férjem leskelődik utánam...

— Nincsen semmi baj — nyugtatta meg Cirici — itt teljesen egyedül vagyunk, senki sem láthatott, amikor jöttél.

— Attól félek, hogy a sógorom is utánam leskelődik... — aggódalmaskodott tovább az asszony.

— Le is töröm akkor a derekát! — mondotta vészjóslóan a gazda, mire az ágy alatt rejtőzködő csavargó egyszerűen nagyon kényelmetlenül érezte magát.

A szerelmes pár tovább vitatkozott, de Cirici csak nehezen tudta megnyugtani az asszonyt. Aztán a vitát enyvelés követte miközben Pascu az ágy alatt reszketett. A szobában ugyanis jéghideg volt, az ágy alatt pedig valságos jégverem. A csavargó moccanni se mert félelmében és már szeretett volna a szomszéd községben lenni. Az idő azonban lassan telt és a hideg már éreztette hatását. Pascu hirtelen akkorát füsszentett, hogy az egész szoba beleremegett. Az ártatlan hangra ijedten felsikoltott az asszony:

— Jaj, Istenem, itt van valaki — rémüldözött és a következő pillanatban már az ajtón kívül volt.

Cirici egyedül maradt a szobában és éktelen haragra gerjedt.

Kettős büntetés

Nyomban tudta, hogy az ágy alatti rejtőzik valaki. Hatalmas furkósbotot ragadott és a csavargót lábainál fogva húzta elő.

ta elő. Pascu minden ízében remegett és szólni sem tudott. A gazda dühösen ordított:

— Tehát te kémkedtél utánunk! Na, most megkapod a magadét.

Mire Pascu magához tért ijedségéből, a furkósbot már működni kezdett és a póruljárt csavargó orrán-száján dőlt a vér. Irizatos verést kapott, míg végül ki tudta nyögni, hogy nem kémkedett a szerelmes pár után.

— Csak lopni akartam... — nyögte keservesen — azt sem tudtam, ki volt az asszony.

Ez a közlés még jobban felbőszítette a gazdát, aki nem tudta megbocsátani, hogy hirtelen vége lett a pásztorórának. Addig csépelte Pascut, amíg bele nem fáradt. Aztán nyakon ragadta és a csendőrségre hurcolta. Amikor megmozdították előkerültek a csavargó zsebéből a lopott holmik.

Saját termései

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó aszfali bor 10 Lei
6 - vételnél 9 Lei

Morghitai Uradalom borlerakata
Piața Mihai Viteazul 1. kőcsil p. o. t. a

Banditák és detektívek véres harca Bucuresti külvárosában

Bucuresti, május 24. A főváros „Ferenturi” negyedének csendjét revolverlövés zavarják fel tegnap. A Topolog be- szögelésben elke- seredett tűzharc folyt le a detektívek és a környéket rejtő- gesben tartó be- törőbanda tagjai között. A bandiák tizen voltak, a detektívek csak ketten.

Amikor a betörők golyói el-

fogytak, kettő közülük feltartott kézzel a detektívek felé közeledett:

— Ne löjjetek, mert megadjuk magunkat.

Amikor azután a detektívek közelébe kerültek rájuk vetették magukat és kiütötték a revolvert a kezükből, a többiek pedig futásnak eredtek.

Vad, elke- seredett birkózás

kezdődött. Végül is az egyik detektív felülkerekedett és egy jól irányzott ökölcsapással leütötte támadóját, majd felkapta revolverét és a bandita lábába lőtt. A bandita véresen terült el. A detektívek ezután megadásra szö- llitették fel a másikat is, majd rövidesen elfogták a többieket is.

Tönkretett a felhő- szakadás egy falut

Belgrád, május 24. Vasárnap Bélapálánka és környéke fellett itéletidő húzódott el. Fél 5 tájban vak sötétség támadt, majd sűrű villámlások s menydörgések között megeredtek az ég csatornái. Jégeső kísé- retében olyan borzalmas felhő- szakadás zúdult a községre, hogy a községben átfolyó Mokrinca patak pár perc alatt kiáradt. Tíz házat elsodort az ár, 45 épület rombadott, 150 súlyosan megromogott és lakhatatlanná vált. A mindent el- sodró áradat 17 halálos áldozatot

követelt, főleg gyermekeket. A holttesteket csak a késő esti órákban találták meg. Több száz ember hajléktalanná vált.

Elűnt Kuba mexikói követének felesége

Mexikó, május 24. — Kuba mexikói követének felesége, Carbonell asszony szombaton eltűnt. Carbonell asszony szombaton sétálni ment a központi

ről és azóta semmit sem tudnak sorsáról. Lehetségesnek tartják, hogy valamilyen szerencsétlenségnek esett áldozatul.

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászón, damasz zefir és női nyári kel- mék nagyon olcsó árban érkeztek

STEINER maradványokhoz

Oradea, Calea Victoriei 3. udvarban.

Pascu beismerte a lopást, de sérülései olyan súlyosak voltak, hogy kórházba kellett szállítani. Három hétig volt a kórház ápolója, majd az ügyész- ségi fogházba került.

A törvényszék szombaton tartott tárgyalást ügyében. Kihallgatása során elmondotta, hogy a nagy hideg és nyomor- ra készítette lopásra, mert már napok óta éhezett és így nem tudott ellenállni a nyitott ajtó csábításának. A panaszos gazda hirtelen haragjában amugy is félholtra verte és ezért enyhe ítélet kiszabását kérte a bíróságtól.

Kihallgatták a gazdát is, aki elmondotta, hogy a lopás miatt nem is haragudott annyira a csavargóra, de első percben azt hitte, hogy utánuk kémkedik és ezért verte meg. Az ügyész viszont függetlenül a veréstől, példás büntetést kért a vádlottira, aki már lopás miatt többször büntetve volt. A bíróság megállapította, hogy Pascu valóban rovimultu és ezért a súlyosító körülményekre való tekintettel egyévi fogházbüntetésre ítélte. A póruljárt tolvaj felebezést jelentett be az ítélet ellen.

Táblai hírek

— A hosszumezői pénzügyi hivatalban szabálytalanságoknak jöttek nyomára és megállapították, hogy Bucovschi Nicolai ottani végrehajtó szabálytalanul kezeli a rábizott pénzüsségeket. A nyugtákat meghamisította, az ellen nyugtákat eltüntette és így 67.000 leit sikkasztott el. A végrehajtót őrizetbe vették, bűnügyi eljárást indítottak ellene és ezenkívül megindították ellene a vagyonrevíziós eljárást is. A letartóztatásban levő Buchovschi erre eladta a házát 100 ezer leiért és ebből az állam kárát visszatérítette. A tábla mellett működő vagyonrevíziós bizottság ezért a vagyonrevíziós eljárást megszüntette. Ezzel egyidejűleg megindították az eljárást Cehovici Iosif máramarosszigeti perceptor, a végrehajtó közvetlen feleltése ellen is, aki az ügykezelésért felelős. A vagyonrevíziós bizottság azonban megállapította, hogy a perceptornak semmiféle vagyona nincs és ezért ellene is megszüntették a vagyonrevíziós eljárást.

— A legutóbbi rezsimváltás után feljelentették Krácsfalu község egész vezetőségét, Tupita Vasile bírót, Zoavici Nicolai erdőfelügyelőt, Hotea Gheorghe erdőőrt, Burcu Ioan felügyelőt, hogy a községi erdő fájával nem szabályszerűen gazdálkodtak. A bűnügyi vizsgálat mellett megindították a vagyonrevíziós eljárást is. A tábla mellett működő vagyonrevíziós bizottság azonban a máramarosszigeti ügyességek jelelőse alapján megállapította, hogy a krácsfalvai községi vezetőknek semmiféle vagyonuk nincs és ezért a vagyonrevíziós eljárást megszüntették ellenük.

Özvegy Zeicani Péterné máramarosszigeti, Campil Negru ucca 13. szám alatt lakó 68 éves asszony súlyos testi sérítés címén feljelentette 33 éves István nevű fiát és annak feleségét. Az idős asszony elmondta, hogy együtt lakik a fiával és menyével, azok azonban üldözik és a feljelentést megelőzően is súlyosan bántalmazták Zeicani István azt vallotta, hogy az idős asszony rendkívül rossz természetű, kötekedő, a kertben termő zöldséget eladja és a pénzt elissza. Ez alkalommal is nagyon felingerelte és ezért ütötték meg. A máramarosszigeti törvényszék Zeicani István 1000 lei, a feleségét 500 lei pénzbírságra ítélte. — Zeicaniék felebbezték a tábla azonban helybenhagyta a bűntétést.

Maku'atura

Ujsségi hír nagy tételen is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea ut. 11. há. vitcazu. 4. sz.

LA GUARDIA newyorki főpolgármester levelet írt a világkiállítás román pavillonjáról

(Bukarest) La Guardia Newyork főpolgármestere levelet intézett Cezar Peirescuhoz, a Romania főszervezőjéhez:

„Kedvező alkalom számomra, hogy az ön lapján keresztül üdvözeimet küldjem a román népnek Newyork lakos sága nevében boldognak érzem magamat, hogy meghívhatom teljes szívéllyel a román álampolgárokat, hogy látogassák meg Newyorkot és tekintsék meg nagy világkiállításunkat.

Newyork melegsívű, vendégszerető közösség és lakos ságai készek megtenni minden lehetőt, minden uton, hogy vendégeinek komfortot és kényelmet biztosítsanak. Sok olyan lakost fognak találni itt, akik az önök országából valók,

nemcsak látogatók, de romániai származású newyorki lakosokat. Hasonlóképpen büszkék lehetnek Románia pavillonjára, amelyet alkalmam volt hivatalosan megnyitni az elmúlt pénteken. Minden más nemzet pavillinjával felveheti a versenyt ez a pavillon; a „Román Ház” pedig a kiállítás egyik legvonzóbb és legérdekesebb része. Az a mód, ahogyan Románia ezen a kiállításon részi vett, csak bizalmat és becsületet szerezhet az önök országának.

Mint Newyork város főpolgármestere Istenhozottot mondunk minden románnak, akik meg akarják látogatni a newyorki világkiállítást.” Összint üdvözléssel: La Guardia, Newyork főpolgármestere.

Bukarest ünnepi kőn'öst öltött

Rendkívüli eseményt megelőző fényes pompával készült fel a ritka nagy eseményre: a „Bukaresti hónap” megnyitására.

A rendezőbizottság olyan munkát végzett, amire dicsérő szót keresve sem lehet találni. Rövid pár hét alatt olyan földi paradicsommá varázsolta Bukarest legfestőibb elővárosát, a híres „Sosszé”-nak a baneasai-tó partját érintő részét, amely úgy méreteiben, mint színpompájában, valamint tarka látványosságainak gazdagságában valósággal lebilincseli a látogatót. Ez a park, amelyet ezelőtt négy évvel hívtak életre a feneketlen mocsárból, ma a főváros legszebb sétateré és a város-szépítészet igazi „capo d'operá”-ja. Ebben a parkban, amely a „Parcul Național Regele Carol II” jelképes nevet kapta, rendezték meg az idén is a „Bukaresti hónap” kiállítását.

A megnyitás tegnap ment végbe fényes ünnepségek keretében, Öfelsége II. Károly király, Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökös, a kormány, a főváros előljárósága, a diplomáciai kar és egyéb előkelőségek jelenlétében.

Amint egyik előző cikkünkben megemlégtünk, az ide „Bukaresti hónap” középpontjában a Román Királyság megalapítójának, I. Károly király születésének százéves és Mihail Eminescu, a román költészet titánja halálának százéves évfordulója áll. Így a kiállítás főattrakciója természetesen a királyi pavillon, amelyben szuggesztív, szemléltető módon Románia történelme perreg le szemünk előtt a királyság megalapításától napjainkig. Az Eminescu-évforduló a történelmi visszapillantással párhuzamosan betekintést nyújt a román kultúrába legintimebb kulisztikaiba.

SPORT

Szebeni SGS-Törekvés bajnoki mérkőzés a vasárnapi műsor

Vasárnap teljes gőzzel ismét nemzeti bajnoki küzdelmek veszik kezdetét, melynek során Váradon a szebeni S. G. S. jóképességű együttese játszik a Törekvés ellen. A szebeni csapat az utóbbi időben egyremásra aratta sikereit és ez bizonyítja, hogy jelenleg a csoport legjobb formában levő tizenegye. A Törekvésnek ez a legnehezebb hátralevő mérkőzése s amennyiben ezen

az akadályon sikerül keresztül jutni, úgy az utána következő Mures és Crisana meccseknek már sokkal nyugodtabban nézhetnek elébe.

A Törekvés gárdája a meccs fontosságának tudatában szorgalmasan készül az összecsapásra és fogadkoznak, hogy lelkesedéssel és erejük latba vetésével megszerzik a csoportban való benímaradáshoz szükséges nagyon értékes pontokat.

SZINHÁZ

Csütörtök d. u. 5: Bubus/Olcsó helyárrakkal.)

Csütörtök este 9: Egy bond százat csinál.

Péntek este 9: Egy bond százat csinál. (A ciklus záró előadása).

— Az „Egy bolond százat csinál” óriási sikere. Tegnap est mutatta be a Thalia kiváló operett együttese a szezon legnagyobb sikerű, minden eddigit felülmúló operett újdonságát, az „Egy bolond százat csinál”. Külföldi diadalmas sikerek után hozzánk is elérkezett ez a nagyszerű újdonság, amelyet a Thalia igazgatósága anyagi áldozatot nem kímélve, olyan ragyogó kiállításban hozta ki, hogy a bemutató előadás zsufolt ház közönsége a legnagyobb sikerre avatta ezt a szenzációs újdonságot. — Az Egy bolond százat csinál még ma csütörtökön és pénteken este kerül színre. Miután a ciklus pénteken este befejeződik és az érdeklődés minden előadásra óriási, ajánlatos lesz mindenkinek jegyekről elővetelben gondoskodni.

— Bubus. Csütörtök délután 5 órakor a ciklusban utolsó délutáni előadásban kerül színre olcsó helyárrakkal Vaszary János nagyszerű énekes zenés vígjátéka, a Bubus.

— A szatmári fogházigazgató bűnpere a tábla előtt. Tegnap délelőttre ismét a szatmári fogház igazgatójának dr. Burkus Traian — és a fogház tisztviselőinek sikkasztási ügyét tüzte ki a büntető tábla. A tárgyaláson azonban több tanu nem jelent meg. A megjelent tanukat kihallgatták majd elhatározták, hogy az iratokat átadják Miron Constantinescu fogházi felügyelőnek szakértői jelentéstétel végett. A tárgyalást június 21-ére halasztották.

— Megkezdődnek az adófelebezési tárgyalások. A pénzügyigazgatóságon ma délután megkezdik az adófelebezési tárgyalásokat. Az adófelebezési bizottság elnöke Uzum törvényeségi tanácselnök, a pénzügyet Pintea Alexandru főtanácsos, a kivételei adminisztráció helyettese képviseli. A bizottság titkára Rehon Ferdinand. Az első nap 40 ügy kerül a bizottság elé.

Vasúti szerencsétlenség.

Bucuresti, május 24. Glicovul de Sus és Gura Putinei állomások között vasúti szerencsétlenség történt. Egy tehervonat két vagonja leszakadt és a lejtős pályán visszafelé gördülve nekiütközött egy személyvonatnak. Három személy kocsit súlyosan megrongálódott. Négy utas súlyosan, kilenc pedig könnyebben megsebesült.

Légvédelmi oktató-kurzusok Nagyváradon és a megyében

A városháza polgármesteri hivatala a közönség tudomására hozza, hogy a VI. hadtestparancsnokság 1939. május hó 6-án kelt 35715. számú rendeletének megfelelően a légi zóna parancsnoksága Nagyváradon és Biharmegyében oktató kurzusokat rendez azon személyek részére, akik a jövőben a légi támadás elleni védekezésben (passzív védekezés) aktív részt akarnak venni. A kurzusokon a következő dolgokra vonatkozólag nyerhetnek tájékoztatást:

— A légi támadás elleni védekezés megszervezése, hogy a mérges gázak veszélyének ellen lehessen állani.

— A harci gázak és az ellenük való eljárás (egyéni vagy kollektív).

— A tűzveszély elleni harc.

A tájékoztató passzív védekezési kurzusok Nagyvárad és a megye részére május 27-én délután fél 4-től fél nyolcig, valamint május 28-án délelőtt 8-tól 12-ig lesznek megtartva.

A kurzusokon részt vehetnek a légi támadás elleni védekezésre irányuló törvény 8-ik szakaszában foglalt magánszemélyek (kivételek a passzív védelem vezetői, az autonóm jövedékek, a tartományok, a prefekturák, törvényhatósági városok, egyéb városok és az I. kategóriába tartozó berendezések főnökei), akik majd a légvédelmi központ kurzusait fogják látogatni.

A légvédelmi tájékoztató kurzusokra a városháza légvédelmi irodájában (II. em. 34. számú szoba) lehet beiratkozni akár személyesen, akár felbélyegzett kérvénnyel, melyben minél olvashatóbban legyen ki mutatva:

A résztvevő neve.

Foglalkozása.

Nemzetisége.

A nyilvántartóban való szereplés igazolása.

Lakása: helység, ucca, szám.

Milyen irányban működött, vagy akar működni a jövőben a légvédelmi területen.

A nagyobb számú személyzettel bíró ipartelepek egy kimutatást terjesztenek be a résztvevők összes adataival, fényképekkel és szelvényeikkel.

A kurzusokra csak a vállalatok főnökei, ügyvezető tanácsai, valamint ezeknek a képviselő személyzete, de semmiképp sem munkások vagy mesterekből. Ezek a törvény 7-ik szakaszában előírt heti kiépítő órák kereteiben lesznek tájékoztatva.

A kérvénnyel egyidejűleg le kell tenni két fényképet (igazolványkép, 6x9) minden résztvevő után, valamint a pénzügyi igazgatóság elismervényét arról, hogy a Szamos tartományi légvédelmi szolgálat részére 200 lejt befizették. Ez az összeg

Öt súlyos sebesültje van a csepeli petrolcumkikötőben pusztító tűznek

Egy soffőr okozta a tüzet, aki benzines hordóból töltötte meg öngyújtóját

Budapest, május 24. A csepeli petrolcumkikötőben kedden délután tűz támadt a Schell-kőolajfinomító telepén. A tűz teljesen elpusztította a raktárépületet. A szerencsétleneknek öt sebesültje van. Budapest teljes tűzoltósága kivonult, hogy a veszedelemes tüzet elfojtsa és ez két óra

mény küzdelem után sikerült is. Félő volt ugyanis, hogy a tűz átharapódzik a közeli petrolcumfinomítóra és raktárakra s ekkor az egész kikötő — menthetetlen lett volna. Anyómozás megállapította, hogy a tüzet egy még ismeretlen gépkocsivezető gondatlansága okozta. Az illető az egyik benzines

hordóból megtöltötte öngyújtóját és valószínű, önkéntelen mozdulattal kipróbálta, hogy gyújt-e. Abban a pillanatban felcsapott a hatalmas láng. A közelben dolgozó munkások látták, hogy az ismeretlen lélekszakadva rohan egy teherautó felé és azzal elszáguldott. A rendőrség a soffőrt keresi.

Pénzbüntetésre ítélte a hadbíró-ság a sztrájkra való lázítással vádolt vasuti munkavezetőt

Kolozsvár, május 24. Közrend elleni izgatás vádjára miatt került katonai törvényszék elé Chis Gavrilă CFR munkavezető, aki — állítólag — a melléje beosztott munkásokat bérmozgalmra, majd a fizetés javítási kísérlet elutasítása után a munka beszüntetésére ösztökélte.

A vádlott védekezései szerint, ő mindössze a munkát megtagadó alkalmazottakról akart kimutatást készíteni.

A tanú kihallgatások alkalmával, a vádat elsősorban fenntartó Suli Stefanról többet azt állították, hogy tulajdonképpen tőle ered az 1000 munkásra kiterjedő mozgalom és fenyegetésekben sem fukarkodott annak biztosítása érdekében.

Dr. Zenobia Gutiu Pavelescu ügyvédnek védelmét arra építette, hogy a múlt év június 21-i mozgalom vezetői a felelősségtől való félelmükben igyekeztek a kezdeményezés

művét személyes haragosukra, Chis Gavrilăra hárítani.

Az ügyet tárgyaló kolozsvári

katonai törvényszék 1000 lei pénzbüntetésre szabott ki a vádlottra.

Titokzatos öngyilkosság egy szatmári uccán

Lopott revolverrel agyonlőtte magát egy szabósegéd

Szatmár, május 24. Tegnap hajnalban revolverlövés zaját hallották a lakók. A Stefan O. Iosif ucca lakóit. Az emberek ijedten futottak össze a gyalogjárón átlőtt halántékkal, holtan feküdt Garda Károly 28 éves szabósegéd.

A holttest mellett egy füstölő browning hevert, amelyből három golyó hiányzott. Az áldozat mellett halálrémült arccal ott térdelt Eva András kerékgyártósegéd, aki az öngyilkossal együtt egy kültelki vendéglőben töltötte az éjszakát.

szakát.

Az öngyilkosnál egyetlen bucsusort sem találtak és sem Eva András, sem Garda hozzá tartozói nem tudtak felvilágosítást adni a 28 éves fiatalember tetteire vonatkozólag. Garda Occidentului ucca 27. szám alatt, özvegy édesanyjánál lakott. A szabóságot tanulta ki, de legutóbb a kőműves szakmában dolgozott. Csak alkalmi munkákból élt, ennek ellenére nőül is készült. Egy Varga Mária nevű fiatal leány volt a menyasszonya és már ki is volt tűzve az esküvő.

A rendőrségen megállapították, hogy az öngyilkos betöréssel lopások miatt többszörösen büntetve volt. Nyomozni keztek abban az irányban, hogy került hozzá a revolver. Előkerítették Gherasim Ioan perceptor, akihez mint ismeretes néhány héttel ezelőtt betörték és a tettesek 16 ezer lei készpénzen és 10 ezer lei értékű ékszereken kívül egy revolvért is elvittek. A vakmerő betörés ügyében a nyomozás mind a mai napig eredménytelen volt. A károsult Gherasim Ioan az öngyilkos holtteste mellett talált revolverben felismerte browningját, amelyet lakása kifosztása közben vittek el a betörők.

Veszedelemes tűz pusztított Beszterce város központjában

Beszterce, május 24. Az elmúlt éjszaka nagy tűz pusztított Beszterce város központjában. Éjfélutáni 1 óra 40 perc kor kigyult a Regele Ferdinand téri 21., 22. és 23. szám alatti lévő épületcsoport, Mandel Emanuel kereskedő, Ionasch G. H. dr. és Zinz Károly dr. orvosok ingatlana. Az első vészjelre azonnal a helyszínre siettek a tűzoltók és a 30 főből álló legénység két szakaszra oszolva, megkezdte a mentési

munkálatokat. Az egyik csoport a lángborult épületek lakóit távolította el, akik között sok volt az ágyban fekvő beteg. Egy óra hosszat tartó megfeszített munka árán a tüzet sikerült lokalizálni. A 22. és 23. szám alatti házak tetőzete teljesen leégett. A 21. szám alatti ház egyik része beomlott. — Emberéletben nem esett kár. A tüzet rövidzárlat okozta.

szeg a kurzusok megszervezésével és működésével járó szükséges első kiadások fedezésére szükséges.

Minden résztvevő a tájékoztató kurzusokra magával kell hozza:

A személyazonossági igazolványát.

100 gram szeszt, vagy troximetilt a gázmaszkok fertőtlenítésére.

Egy 5 leies csomag vattát.

Ezeket a kurzusokat a törvény 8. szakaszában foglalt magánszemélyek fogják látogatni, mely után, aki a passzív védekezés területén működni talál, anélkül, hogy a Nem-

zetvédelmi minisztérium passzív védekezési tájékoztató kurzusait látogatták volna, a törvény 63. szakasza értelmében meg lesznek büntetve.

Nagyvárad, 1939. május 22.

Polgármester: A. Chirila sk.

A MONT iroda főnöke: Kildan sk.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 76

— De én tisztességes nő vagyok és nem tömdösöm tele az rcnat porvacakkal...

Derrick fölállt és indulni készült. — Hát akkor nem is zavaram tovább — mondta. — Biztosan csomagolnia kell a ki rándulásra... Jó mulatást kívánok...

Kézet nyújtott s Nellie meg lepetésére összehajtogatott bankjegyet érzett gömbölyű kacsójában.

— Igazi uriember vagy — mondta sóhajtván. — Meg kellene csókoljalak. De ha nem akarod...

Mr. Chapman tulkorán érkezett s elég hosszú ideig kellett várakoznia. Ez éppen nem javított a rossz hangulatán. — Lassankint minden egyedüllettől félni kezdett és sohasem érezte magát biztonságban. A múlt éjszaka le sem hunyta szemét és mindenféle rémképeket látott.

Helyzete kétségbeejtő lett az elmúlt negyvennyolc órában, mintha minden összeesküdött volna ellene. Eddig csak a rejtélyes utolsó kudarc okozott gondot, de gyszerre sokkal súlyosabb bajai támadtak; a félelmes üldöző váratlan és veszélyes fölbukkanása, aztán a furcsa éjszakai eset Morleys Hallban s végül a csészedolog, mely még bizalmatlanabbá tette Miss Tallmadge-ot.

Mindez nem hagyta nyugton s amióta belépett Derrick Morley lakásába, úgy érezte, mint ha újabb meglepetés előtt állna. Mindaz, amit itt látott, nem illett az elképzeléseihez és bizonytalanná tette. Sohasem törődött nagyon a fiatalemberrel, aki néhány hónapja váratlanul fölbukkant, de az öreg James halála után végre is ősz székötletésbe kellett lépnie új szerződő-felével. Ez már csak azért is kíváncsi volt, mert Morleys Hallban nagyobb mozgási szabadságot akart. Már az előző tulajdonos is terhére vált állandó gyanakodása miatt és nem tudta, mit tartson az örökös felől. Amit hallott róla, arra indította, hogy ezzel az utolsó Morelyval óvatosan bánjon. Ilyen szomszéd csak zavarta.

Ez a kérdés az öreg James halála óta foglalkoztatta és most végre elhatározásra jutott. Derrick Morley nem olyan férfinak látszott, aki szívesen maradna unalmas vidéki házában, ha más lehetőségei ki nálkoznak. És Chapman ebben akart a segítségére lenni. Megért néhány fontot, hogy egy éberül figyelő szempárt eltávo ltson közeléből és Chapman nem is kételkedett benne, hogy ez sikerülni fog.

(Közl. 1939.)

SPORT

50 ezer néző az angol-román mérkőzésen

A két csapat végleges összeállítása

A román válogatottat véglegesén összeállították. A csapat ugyanaz, mint amit már tegnapi számunkban jeleztünk, vagyis:

Pavlovics, Bürger, Sfera, Vintila, Juhász, Demetrovics, Orza, Ploesteanu, Bodola, Marcu, Dobay.

Tartalékok: Reuter, Szadovszki, Felecan I., Barbulescu.

Anglia is összeállította csapatát:

Woodley, Male, Hapgood, Wingham, Cullis, Mercer, Matthews, Hull, Lawton, Goulden, Broome.

A jegyek utolsó darabig elfogytak elővételben. Bucurestiben nézőrekord lesz: ötvenezer néző az ANEF-stadion kibővített nézőhelyein.

Román autóversenyző sikere Berlinben

Petre Cristea első lett Berlinben. A kiváló román gépko csiversenyző a kéthiteres sport kocsik kategóriájában 115.1 ki-

lométeres átlaggal lett első és ezzel befutott a nemzetközi hírv versenyzők sorába.

A román válogatott Angliába

Rous az angol szövetség főtitkára nyilatkozatot adott és kijelentette, hogy nagyon meg vannak hatva a rendkívül szíves fogadtatástól, amelyet

viszonozni szeretnének. Ha a román csapat jól szerepel ma délután, akkor rajta leszünk, hogy a román válogatottat meghívjuk Londonba.

A Nac mai nagygyűlése

A hét elején már jelentettük, hogy a NAC nagy gyűlésre készül. A gyűlést szerda este 9 órakor tartják meg és

azon a NAC életében sorsdöntő kérdéseket tárgyalnak meg. A NAC sorsa iránti érdeklődőket szívesen látja a vezetőség.

A leggazdagabb bébi

A világ leggazdagabb bébi je Londonba érkezett. Korra nézve tizenegy hetes és ha lsten élte, idővel a világ egyik legnagyobb birodalmának az uralkodója lesz. Haiderabadnak, India vezető államának legfiatalabb hercege ő. Február 27-én született Nizzában. Apja Berar trónörökös, anyja Dwara Shevvar, II. Abdul Med zsidnek, Törökország volt kali fájának a leánya. A haiderabadi nizám olyan gazdag, hogy még saját maga sem tudja, mit ér a vagyona. Nemrég szakértőket hozatott London-

ból és Párisból, hogy becsüljék meg, mit érnek drágaságai. A műértőket végigvezették az óriási földalatti alagutakon, ahol mesés gazdagságu kincsek vannak felhalmozva. — Amikor a mesés gazdagságu kincsesraktárak egy harmadát végigjárták, kijelentették, hogy ez a munka olyan fárasztó és hosszantartó volna, hogy nem mernek rá vállalkozni. A haiderabadi nizám így hát ma sem tudja, hogy mi je van. — Gondjai semmiesetre sincsenek.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok időjelzés, közlemények, sport. 12 Tarka zene lemezekről. 13 hírek, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverse. 13.40: Közben sporthírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30. Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Gyermekóra. 19.17 Táncczene. 20.15 Felolvasás. — 20.30 Román dalok. 21 Grigorecu festőművész ünnepe. A szünetben hírek. 23 Hírek. — 23.15 Gramofonlemez köz vetítése. — Majd hírek külföldre szent és francia nyel-

ven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Énekszámok. 13.40 Hírek. 13.55 Olasz áriák. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Postászenekar. 15.30 Hírek. 17.15 Háztartási előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Hanglemezek. 18.50 Közvetítés a posta központi járműtelepéről. 19.30 Cigányzene. 20 Előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Felolvasás. 20.50 Gazdáknek. 21.05 A rádió szalonzenekara. 22 Vigjáték a stúdióból. 22.40 Hírek. 22.55 Zongorahármas. 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20 Táncclemez. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

POSTA

Fényképek

nagyon olcsón és nagyon jó szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről élethű nagyítások

Sir. Alexandri No. 4,

ÁLLÁS

Bejárónőt június 1-re keresek. Lovas u. 18. Kohn. 1588

Biciklizni tudó, megbízható fiatal boltiszolgát felvesszünk. Cím a kiadóhivatalban.

Lapkihordót az Össi-telepre bevezetett helyekre az esti órákra fix-fizetéssel és mellékeresettel fejvesz a Friss Ujság. Gyakorlottak előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cím a kiadóban. 1126

VÉTEL-ELADÁS

Egy üzleti mák-daráló eladó olcsón. Str. Lungă 7. 1597

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagy-állomástól alig 5 percnnyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12. 44?

KÜLÖNFÉLE

Elveszett Nagy Vince névre kiállított katonai livret könyv. Megtalálójá jutalma kap Str. Munjilor 51, vagy a kiadóhivatalban. 1596

Stanioi-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

LAKÁS

Szép butorozott szoba fürdő szoba használatra kiadó. P. Unirii 4. Sas-palota III. emelet

Komfortos egyszobás, mellék helyiséges lakást keresek, Calea Victoria, vagy Grana-ria környékén. Cím a kiadóba kérek. 1553

„Stat könyv”

személyzeti adóhoz, ügyvédi, orvosi, házi alkalmazottak, nevelőnők stb. részére kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. szám. — Telefon 2800

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

PIATA MIHAI VITEAZUL 4